

“Brandveiligheid en wooncomfort gaan prima samen”

De locatie Corte Foort van VVT-organisatie BrabantZorg is in 2016 nieuw opgeleverd. Bij de ontwikkeling van het nieuwbouwproject kon het betrokken projectteam alles in het werk stellen om een omgeving te creëren waarin cliënten prettig wonen en medewerkers prettig werken. “Dat is ons einddoel. Brandveiligheid is daar een belangrijk onderdeel van.”

BrabantZorg is een ouderenzorgorganisatie met 35 locaties in Brabant en de Bommelerwaard. Corte Foort in Oss is een van de locaties waar 48 mensen met dementie beschermd wonen. Marcel Bongers (teammanager bureau Horeca & Facilitair), Robert van Oss (teammanager Facilitair) en Els Lodewijk (teammanager Zorg & Welzijn) waren nauw betrokken bij de totstandkoming van het gebouw. Daarbij is over alles nagedacht. Van het uitschakelen van de slow whoop tot de liftdeuren en van nooduitgangbordjes tot gordijnen. BrabantZorg heeft niet alleen gekeken naar de risico's op en bij brand, maar ook naar hoe de gekozen brandveiligheidsmaatregelen onderdeel kunnen worden van een prettige woon- en werkomgeving. Robert: “Onze cliënten zijn allemaal niet-zelfredzaam, dus we gaan ervan uit dat we het maximale moeten doen om veiligheid te garanderen. Maar je merkt normaal gesproken nauwelijks iets van al die maatregelen, het gaat niet ten koste van het wooncomfort.”

Paarse fauteuils en een jukebox

In Corte Foort valt meteen de huiselijkheid op. Frisse kleuren, veel knusse ruimtes en alles is anders ingericht. In de ene huiskamer staat een grote boekenkast centraal, de andere wordt gekenmerkt door paarse fauteuils en een jukebox. Els: “Zelfs de gordijnen zijn in iedere ruimte anders. Ze zijn allemaal brandwerend, maar dat betekent niet dat ze in elke kamer hetzelfde hoeven te zijn. Voor de bewoners het juist fijn dat iedere ruimte anders is,

iedereen heeft wel een plek die hij of zij het prettigst vindt. Brandveiligheid en dit soort keuzes kunnen prima samengaan.”

Geen slow whoop

Els legt uit dat dat het uitgangspunt van BrabantZorg was bij de nieuwbouw: “De bewoners brengen hier de laatste fase van hun leven door. Je wilt dat die zo fijn mogelijk is, maar ook zo veilig mogelijk. Met dat in het achterhoofd hebben we alle keuzes gemaakt. En dat vraagt soms om creativiteit.” BrabantZorg heeft daarbij aan alle details gedacht. Zelfs signaleringsbordjes zijn onder de loep genomen. Robert: “Daar hebben we hele discussies over gehad. Die bordjes moeten goed zichtbaar zijn, maar ze dragen absoluut niet bij aan de warme uitstraling van de woonomgeving. Dus zijn daar zelfs aanpassingen op gekomen. Ze zijn nu kleiner, maar wel functioneel natuurlijk.” De opsomming gaat door: een halvering van het aantal deuren ten opzichte van de eerste tekening bijvoorbeeld. Of deuren van glas, zodat cliënten

PRAKTIJKVOORBEELD BRABANTZORG

er doorheen kunnen kijken. En het uitschakelen van de slow whoop, omdat het alarm aan de oorlog doet denken. Marcel: "Cliënten raken in paniek van een alarm, dat bevordert de ontruiming echt niet. Medewerkers krijgen bovendien meldingen via een pager, dus waarom zou je dat alarmsignaal gebruiken?"

Handelingsperspectief

"Maar het belangrijkste is dat iedereen op de locatie zich bewust is van zijn rol in brandveiligheid. Anders sta je nergens," zo luidt Marcel een nieuw onderwerp in. Hij licht met een voorbeeld toe hoe ze dat handelingsperspectief continu proberen te bieden. "Denk aan een opslag onder de trap. Dat is hartstikke praktisch, je kunt veel rommel kwijt. Maar het is ook brandonveilig, omdat het de vluchtweg kan belemmeren. We kunnen wel zonder enige toelichting zeggen dat er niets onder de trap mag worden

Els Lodewijk, teammanager Zorg & Welzijn en
Robert van Oss, teammanager Facilitair

geplaatst, maar daarmee verandert het gedrag vaak niet. Als je uitlegt wat het gevaar is, gaan medewerkers er ook op een andere manier naar kijken en meedenken in oplossingen. Daar bereik je veel meer mee." Robert vult aan: "Met alleen afvinklijstjes en een rode pen ben je er niet. Je moet het in het hoofd krijgen bij de medewerkers. Niemand wordt enthousiast van iets doen omdat het moet. Of iets niet doen, omdat het simpelweg niet mag. We verwachten tegenwoordig allemaal zelforganisatie en creativiteit van medewerkers. Dan moet je ze met brandveiligheid ook ruimte geven en niet alles opleggen."

Daarom worden medewerkers, maar ook vrijwilligers, mantelzorgers en zelfs familieleden van cliënten betrokken bij brandveiligheid. Voor vrijwel alle medewerkers is er een

bhv-opleiding. Altijd op de eigen locatie en gegeven door vaste instructeurs. Ook zijn er driemaandelijks rondes door de locatie, onder leiding van de huismeester. "Voor medewerkers is dat een aanvulling op de bhv-opleiding, voor de andere groepen een mooie kans om bij brandveiligheid te worden betrokken," legt Marcel uit. "Iedereen leert zo het gebouw kennen. Uitgangspunt is dat iedereen weet wat er kan gebeuren bij een brand, hoe je erop kunt reageren en wat er van jou wordt verwacht bij een calamiteit. Voordat Corte Foort werd geopend hebben we er zelf ook een week doorgebracht en een nacht overnacht, om het gebouw te leren kennen en te ontdekken wat cliënten ervaren. Zo leer je heel veel. Als je wilt dat iedereen naar zijn eigen verantwoordelijkheid handelt, moet je daarin investeren."

Niet moeilijker maken dan het is

Dat werpt zijn vruchten af. De kegjes onder deuren zijn allang verdwenen bij BrabantZorg en ook over ontruimen is de kennis flink toegenomen, vertelt Robert. "Vroeger was de eerste gedachte bij een brand: iedereen moet zo snel mogelijk naar buiten en naar de verzamelplaats. Maar dat hoeft niet. Dat is zelfs lang niet altijd de meest veilige oplossing. Maar om goed te kunnen ontruimen, moeten medewerkers wel weten hoe het gebouw in elkaar steekt." Marcel vult aan: "Soms is ontruimen door rookverspreiding zelfs gevaarlijker dan in het appartement blijven. Om die keuze goed te kunnen maken, heb je inzicht nodig in alle maatregelen en risico's."

Risico's, daar draait alles om. Marcel rond af met een simpel voorbeeld en advies: maak het vooral niet moeilijker dan het is: "Je moet niet overal 'nee' op zeggen, omdat het een risico kan vormen. Je moet bedenken hoe je met die risico's om kunt gaan. Neem gourmetten als voorbeeld. Dat moet kunnen vind ik. Ik wil cliënten dat niet onthouden. Maar er moeten wel goede afspraken over worden gemaakt, zodat je weet dat het veilig gebeurt. Dan is het echt allemaal niet zo moeilijk hoor."

FACTS & FIGURES

Organisatie: BrabantZorg

Branche: VT

Aantal stichtingen: 35

Aantal cliënten: 5.000 (intra- en extramuraal)

Aantal medewerkers: 5.500

Meer informatie?

Marcel Bongers | teammanager bureau Horeca & Facilitair
marcel.bongers@brabantzorg.eu